

22.korrika

Euskaltzaleok behar genuen arnasa, hitzekin

LEIRE ARTOLA ARIN AEK

Ez gaitu inork derrigortu elurpean, hotzez edota gauez korrika egitera. Inork derrigortzen ez gaituen bezala euskaraz egitera, euskaraz idaztera. Izatekotan, aurkakoa. Baina aukeratu egiten dugu, Korrikan parte hartzea bezala, euskaraz bizitzen saiatzea. Euskarak behar baititu euskaltzaleak, eta euskarak behar du, besteren artean, AEK, AEK-k Korrika behar duen gisa berean.

22. Korrikak euskaltzaleoi azken boladan falta genuen indarra eman digu, Euskal Herri osoan. Kaleak betetzeko aukera eman digu. Arnastu dugu, azkenean, komunitateak ematen duen hatsa. Bizipoza.

Lekukoan gorderik joan den mezuan Karmele Jaiok azpimarratu du hizkuntza zerbait fisiko bihurtzeko ahalmena duela Korrikak. Hamaika egunez Korrikan ibili garenok ikusi dugu euskara gorpuztuta, milaka gorpuztetan. Furgonetatik ikusi ditugu hamaika aurpegi, erdaraz edo euskaraz, euskarari bultzaka.

Furgonetaren barruan, ikusi dugu zer nolako lan izugarria egin duten hamaika lagunak, hamalau orduz jarraian, eta beste hamaikak hurrengo hamalau orduetan. Guztira 22 pertsonako taldea, 22 gorpuz eta gogo, beti ekinean, beti elkarlanean. 22 euskaltzale horiek izan dira 22. Korrikaren motorra. 22 lagun horiei eta haien bizkarra zaintzen aritu direnei esker iritsi da lekukoa Amurriotik Donostia-ra, 2.000 kilometrotik gora eginda. Lagun horiek izan dira herriz herri hainbesteko zoriontasuna transmititzearen arduradun zuzenenak.

Komunikazio taldeko beste hamaika pertsonak jarraitu dugu egunerokoa, eta euskarazko hedabideetan kontatu dugu egunez egun barruan eta kanpoan ikusi duguna. Kontatu dugu milioi bat pertsona inguru mugitu dituela Korrikak, kontatu dugu nolako harrera egin zaion herri ekimen honi, kontatu dugu nola hunkitu den jendea. Eta badakigu, gu hunkitzen ginen bezala hunkitu direla ibilbidea telesail bat balitz bezala egunez egun etxetik jarraitu duten lagun asko. Behin Korrika amaitutakoan telebistan zer jarri ez zekiela geratu

dela asko. Diotenez, inoizko Korrikarik segituena izan da aurtengoa.

Hala ere, furgonetan joan garenok ez dugu dena kontatu. Ez dugu aipatu zenbat erdara entzun dugun herririk euskaldunenetan ere; ez dugu erakutsi zer euskara gutxi entzun dugun herririk erdaldunenetan; ez dugu kontatu batzuei Korrikak zenbateko deserosotasuna eragin dien, euskararekiko duten gorrotoa; ez dugu dena jarri mahaiaren gainean, zaila baita zenbait gauza hitzekin azaltzea.

Hala ere, Korrika hori baino gehiago da. Herri baten aurpegiarik onena, ziurrenik. Auzoz auzo, herriz herri, Euskal Herria euskalduntzeko lanean ari direnentzat aukera ezin hobea, festa giroan, inguruetan eragiteko. Lasterketa herrietara iritsi aurretik bai pasatakoan ere Korrikak irauten du, izan Korrika Txikien eta Korrika kulturalen bidez, bolondres eta militantziaz, hamaika ekimen antolatzen ditu jendeak. Euskaldunak ahalduntzeko hondar aleak.

Hitzekin zen aurtengo leloa. Hitzetatik ekintzetara egitera jauzi egiteko deia. ARGIAren webgunean hala egin duten zenbait pertsonaren bizipenak ezagutzeko aukera izan dugu. Euskara ez baita zaila, nahia baizik, Jaiok gogoratu duenez. Herritarrek mugiarazi ditu AEK-k, eta barruak mugiarazi ditu Korrikak berriro ere. “Bateriak kargatzeko balio dezala”, nabarmendu digu euskaltzale batek Maulen jende gazte mordoa korrika ikusi ostean. “Baina bateria horiek deskargatu daitezela datozen bi urtetan, erabili egin behar ditugulako”, gaineratu du.

Ez dakigu Euskal Herriak oroituko duen 22. Korrika pandemia baten osteko berpizte gisa, bultzada erraldoi eta indartsu gisa. Baina hala izan da. 22. Korrikako pertsonak, aurpegiak, sentipenak eta kantuak iraun dezatela luzaroan, herri ekimena apal izan den aro baten amaiera gisa. Eta ez ahaztu, beti dagoela norbait Hitz Ekiteko prest...

* Leire Artola ARGIAren berriemake berezia izan da Korrikaren prentsa taldean. ●

BASAURI BIZKAIA HEGO URIBE

IZORIA, AIARA.

MUNARRIZTIK GENBERA BIDEAN, NAFARROA LIZARRALDEA.

ARABAKO LAUTADA ETA SAKANA ARTEAN.

GIZABURUAGA

N, BAZTAN.

ARGUEDASTIK VALTIERRARAKO BIDEAN, ERRIBERA.

DONAPALEU

LIZARRALDEA

ERANDIO

ARGUEDAS, ERIBERA.

Hitzetatik ekintzetara

Korrikak iraun bitartean euskararen aldeko borroka gogoangarriei buruzko erreportaje sorta argitaratu dugu webgunean, Leire Artolaren eskutik. Jarraian erreferentziak eta loturak.

Arte Ederretako ikasleak:

Bost irakasle euskaldun eskatzetik, unibertsitatea hankaz gora jartzera

Ehunka ikasle mobilizatu ziren euskaraz ikasi nahi zutelako. Hiru hilabeteko greba egin zuten, eta bitarte horretan fakultatea okupatu zuten.

Lehen bertso eskola:

Euskara herriari eman zioten

Patxi Goikolea euskaltzale eta bertsolariak 1974an sortu zuen lehen bertso eskola Juanito Akixu eta Xanti Iparragiri-rrerekin batera.

Euskalduntxarrak irratsaioa:

Ez euskaldun berriak, ez zaharrak

Gasteizko Marixa Osés eta Mikel Saenz AEK-ko ikasleek euskara ikasgelatik atera behar zutela ikusi eta Hala Bedi irrati-ko mikrofonoen aurrean jarri ziren mingaina askatzeko.

Seaskaren borroka:

Ez dago isunik, irakasleak kikilduko dituenik

Baxoa eta brebete azterketak osorik euskaraz egin daitezzen nahi dute, eta ekinean jarraituko dute lortu arte.

Union Tutera:

Gol bikoitza euskaraz

Nafarroako Erriberan kosta egiten da euskara entzutea. Tutera-ko gazteek egoera irauli nahi dute, eta 2021eko udan Unión Tutera eratu zuten: "Herrikoia eta euskalduna den kirol taldea".

Abokatu euskaldunak:

Desobedientzia, euskara ez dadin arrotza izan epaitegietan

1990eko hamarkadan borroka sutsua egin zuten epaitegietan. Materiala prestatzeaz gain, epaitegietan euskara hutsean jardun zuten abokatu ugari. Garesti ordaindu zuten.

Mezua

 KARMELE JAIO EIGUREN DANI BLANCO

Herri honen eztarritik ateratako irrintzi bat. Hori da Korrika.

Oihu honek hogeita bigarrenez erakutsi digu hizkuntza bat ez dela hitzekin egiten bakarrik, hitzekin eta gorputzekin baizik. Belaun eta hanken gainean trostan eraman daitekeela hitza; dardara, arnasestu eta izerdi artean pasatu ahal zaiola elkarri eskutik eskura.

Hizkuntza zerbait fisiko bihurtzeko ahalmena du Korrikak. Gure a e i o u partikularra gorpuzteko. Eta hori behar du euskarak: haragi bihurtzen diren hitzak.

Euskarak behar du hezurdura bat, anatomia bat, arnas aparatua eta nerbio sistema bat. Behar du lepo bat zeinen gainean segi aurrera. Malko eta listuz bustitzea behar du euskarak. Hatz markaz zikintzea.

Zikindu dezagun, beraz, euskara; lohitu dezagun bizitzaz. Eta egin deza-

gun euskararekin hainbat inertiaren kontra:

Hitzak hustu egin diren garai batean, bete ditzagun euskararen berbak harri eta herri.

Dena erosi eta saldu omen daitekeen garaian, erakutsi dezagun zein merkea den gure hizkuntza: debalde hartzen dugu herriaren ahotik eta debalde ematen diogu herriaren belarriari.

Indibidualismoa indartuz doan garaian, egin dezagun euskara kolektibo bat, denon artean eta denona.

Gerren sasoian, lehenetsi dezagun beti hitza.

Influencer eta youtuberren aroan, izan ditzagun guk bestelako jainko txiki inspiratzaileak.

Euskararen pronostikoa gudan dagoela gogorarazi zigun Pello Zabala, adibidez.

Edo euskaraz apaltasun eta harrotasun hitzak bateragarriak direla erakutsi zigun Joan Mari Torrealdai.

Edo euskara ez dela zaila, euskara nahia dela erakutsi ziguten Elbira Zipitria, Julene Azpeitia edo Izaskun Arrue bezalako andereñoak.

Eta etiketen garaian, ahaztu ditzagun behingoz euskaldun berri eta zaharrak. Iraultza honetan, lasterketa honetan, denok garelako euskaldun berri. Hizkuntza bat egunero hasten delako, egunero berritzen delako. Hizkuntza bat ez delako jaiotzen, egin egiten delako.

Sinistu dezagun euskara ez dela daukagun zerbait, garen zerbait baizik.

Eta atera dezagun gure eztarrietatik Mauriziaren irrintzi baten indarrak.

EKIN EUSKARARI, EUTSI KATEARI!
GORA KORRIKA ETA GORA EUSKARA! ●

DONOSTIA

LOIU

MAULE

BILBO

DEREDIATIK ZUHATZU DONEMILIAGARA

AMURRIO